

Stad Gods

Inspiratie van de Augustinessen van Sint-Monica

‘Broeder zon’

de schepping als icoon van God

Uitgever:

Zusters Augustinessen van Sint-Monica
Klooster Casella
Postadres: Waterstraat 2
3511 BW Utrecht
Telefoon klooster Utrecht 030 - 2332541
E-mail administratie:
maandblad@zustersaugustinessen.nl
www.zustersaugustinessen.nl
www.casella.nl

Voor de privacyverklaring van de zusters
augustinessen verwijzen we u naar:
www.zustersaugustinessen.nl/privacyverklaring

Doel: Met Stad Gods willen wij mensen betrekken
bij wat ons inspireert. Stad Gods wordt gelezen
door mensen die ons een warm hart toedragen
en/of belangstelling hebben voor de augustijnse
spiritualiteit. Via Stad Gods zijn en blijven zij
verbonden met ons en het gedachtengoed van
onze gemeenschap.

Hoofd- en eindredactie:

Hoofdredactie: Marie Madeleine Maas
Eindredactie: Emma Overeem-van der Sloot

Ontwerp en beeldredactie:

Tegenwind grafisch ontwerpbureau, Roelant Meijer

Opmaak en druk: De Toekomst Hilversum

Redactiesecretariaat: Evelien Ouwehand

Redactie: Rachelle van Andel, Erik Borgman,
Anne Nij Bijvank, Nikki Mousset, Suraya Somers,
Lieke Weima

Aan dit nummer werkten mee: Piet van Beek,
Anja den Bok, Rozemarijn van 't Einde, Marianne
Groen, Marie Hansen-Couturier, Jaap Meeuwssen,
Ingrid van Neer-Bruggink, Mariella Oberndorff,
Thea de Ruijter, Helene Timmers

Beeld: Rachelle van Andel (p.20), Anja den Bok
(p.24), Francesca Capellini, Panorama décembre
2021 (cover,p.2,6), Roelant Meijer (p.10,11,16,23),
Nazrina Rodjan (p.9), Dick Vos (p.14)

Vriend worden en dit blad ontvangen?

Stad Gods verschijnt vijf maal per jaar, in een
oplage van 6.000 per editie.
Vrienden van de zusters augustinessen die
ondersteunen met minimaal €10,00 per jaar,
ontvangen Stad Gods automatisch. Als u dit
blad ook wilt gaan lezen, maak genoemd bedrag
dan over op NL76 INGB 0003 8244 29 ten name
van Administratie tijdschrift Stad Gods Utrecht,
onder vermelding van 'Nieuwe lezer', straat +
huisnummer, postcode en plaats.

Beeld: Francesca Capellini, Panorama décembre 2021

‘Broeder zon’

de schepping als icoon van God

Wees geprezen door mijnheer broeder zon,
die de dag is en door wie Gij ons verlicht.
En hij is mooi en straalt met grote pracht;
van U, Allerhoogste, draagt hij het teken.
- Franciscus van Assisi, ‘Zonnelied’

De schepping laat een glimp zien van wie God is én hoe God voor ons zorgt. Wij zijn net zo goed als alle andere schepselen afhankelijk van wat de aarde ons geeft. Als we die afhankelijkheid meer erkennen, dan zijn we minder geneigd om ons te gedragen als overheersers die de aarde leegroven. De schepping is een icoon van God zelf en verdient onze eerbied.

Bij het beeld: Op de dag dat de nacht het langst duurt en de dag het kortst, wordt Jezus geboren. Licht van de wereld voor alle mensen. Mag het Licht schijnen in de duisternis van zoveel mensen.

Op de afbeelding is Franciscus van Assisi te zien in een kerststal. Volgens diverse bronnen ligt bij hem de oorsprong van de kerststallen. MM

Kloosterpost

Samengesteld door zr. Marie Madeleine Maas en zr. Anne Nij Bijvank

‘Landen’

Omdat Marianne uitgebreid vertelt over het overdrachtsritueel van Casella en De Spil op bladzijde 15, ga ik maar voorzichtig naar de toekomst kijken. Langzamerhand ontwaken we als uit een soort droom. Een droom van regelen, inpakken, afscheid nemen, uitpakken en alles een plek geven, letterlijk en figuurlijk. We gaan van het besef: Casella in Hilversum is voorbij, naar: waar en wanneer zetten we onze deur open hier in het Utrechtse! We leren onze huisgenoot, Martijn, beter kennen. We weten ook dat er nog twee augustijnen bij komen. Sinds de dag dat we aangekomen zijn, vierten we in onze ‘nieuwe’ gebedsruimte. Met onze eigen inrichting voelt het als thuis. We durven weer vooruit te kijken omdat de beste Huisgenoot, God, ook aan tafel zit en met ons meebidt en smeekt voor al die mensen die niet weten waar ze het moeten zoeken. Die deur is open! Iedereen is welkom om mee te bidden. (MM)

De éénmalige machtiging

De éénmalige machtiging heeft heel wat voeten in aarde als vervanging van onze oude vertrouwde acceptgiro. Bij de vorige Stad Gods werden ze meegestuurd, en heel veel mensen hebben gereageerd en de machtiging teruggestuurd in de retourenvelop of de bijdrage zelf overgemaakt. Het geeft veel verwarring, we krijgen telefoontjes: ‘Wat? Eénmalig? Ik ondersteun jullie al 50 jaar!’

Lieve mensen, het is even wennen maar zolang we leven zullen vertrouwde zaken veranderen. We houden het niet tegen en met even rustig lezen zal ook dit weer lukken. Hebt u het nog even opzij gelegd? Het kan ook nu nog. We zijn blij met uw bijdrage. En alle vrienden die al gehoor gaven aan de oproep, hartelijk dank namens alle zusters! (ANB)

De Augustinuskerk aan de Oudegracht

Het is zover! Onze geliefde Augustinuskerk gaat na een restauratieperiode van 7 jaar weer open! Met ingang van 3 december 2023 zullen er weer vieringen zijn in de kerk. De officiële opening en ingebruikname van de bijgebouwen laten nog even op zich wachten, maar het begin is er. De start van de restauratie verliep moeizaam, maar ondertussen is er enorm veel en goed werk verricht. Als zusters Augustinessen en burens gaan we graag weer naar de vieringen en met een paar zusters zingen we in het koor Cantemus Domino. Een speciale commissie is al enige tijd hard aan het werk om alles voor de heropening voor te bereiden. Behalve de kerkelijke vieringen en de Pro Deo Bijeenkomsten worden er diverse nieuwe initiatieven ontwikkeld zoals eettafel Tinus, voor mensen uit de binnenstad. Het verloop van de restauratie is te bekijken op YouTube: [st.augustinuskerk](https://www.youtube.com/channel/UCstaugustinuskerk). Komt u in Utrecht? Loop dan even de kerk binnen. Een omweg waard! (ANB)

Start!

Nadat Martijn Schrama maanden alleen is geweest in het augustijns convent op het Jacobskerkhof, moet hij nu wennen aan mensen in huis! Ondertussen heeft zich ook medebroeder Jan van Dril bij ons aangesloten. We zullen elkaar gaan vinden in het één van hart en ziel samenwonen in vriendschap op weg naar God. Dat is de drijfveer die ons gaande houdt en dat zal ons doen groeien als gemeenschapsmensen. Wij, van Casella, zien hierin mogelijkheden om daar ook anderen deel van te laten zijn. We zijn nog in de fase: onderzoekt alles en behoudt het goede...

Ondertussen heeft Mariella de medewerkers van De Spil mogen inleiden in de rijkdom van het Labyrint. Het bestuur van De Spil heeft een jongerencoördinator aangesteld die zich met de planning en werving van jonge mensen gaat bezighouden. We gingen laatst op bezoek bij De Spil en liepen vol verbazing door de vertrekken waar we zoveel herinneringen hebben liggen. Met veel respect zijn de ruimten omgetoverd en benut naar de nieuwe behoeften en drijfveren. Het is een echte plek tussen herberg en klooster geworden. (MM)

Beeld: Francesca Capellini, Panorama décembre 2021

... niets blijft voor zijn gloed verborgen (Psalm 119,7)

Erik Borgman

Psalm 19 vind ik een beetje zielig.

Daarom houd ik er extra van. Dat kun je sentimenteel vinden, maar wie meer te incasseren heeft dan anderen, kan wel wat extra liefde gebruiken. En andersom misschien ook wel: wie veel liefde krijgt, kan veel incasseren en blijft overeind. Vaak wordt Psalm 19 in tweeën gedeeld. Beide delen worden dan los van elkaar gelezen. Het eerste deel gaat over de zon, die langs de hemel gaat als 'een jonge bruidegom die het bruidsbed verlaat, een held die juichend voortsnel op zijn weg' (vers 6). Laaiend licht met juichende kleuren die op hun beurt al het andere doen schitteren: 'niets blijft voor zijn gloed verborgen' (vers 7). Het tweede deel gaat over de wet van de Ene, die volmaakt is en levenskracht voor de mens, de richtlijnen erin die betrouwbaar zijn en wijsheid voor de eenvoudige, over de bevelen die eenduidig zijn en een vreugde voor het hart, het gebod dat helder is en een licht voor onze ogen (vers 8 en 9).

De dag

Dit laatste maakt de samenhang duidelijk van het eerste en tweede deel van Psalm 119. Gods wet schittert als de zon en zet de wereld in het juiste licht.

De zon maakt de schoonheid en de nood van de schepping zichtbaar

Zo is de zon net zo verhelderend en richtinggevend als Gods wet. Hoe kan dat?

'Van U, Allerhoogste, draagt hij het teken', zegt Franciscus van Assisi in het Zonnelied over 'broeder zon', die 'de dag is' en waarmee God ons verlicht. De dag is de tijd waarin je ziet wat je doet en aan het licht komt wat nodig is. Er verschijnt hoe je kunt leven zonder iets te beschadigen. Net als de dag maakt de zon de schoonheid en de nood van de schepping zichtbaar. De zon schept ruimte om van schoonheid te genieten en nood te lenigen. Hoewel Franciscus zelf zijn gedicht aanduidde als 'Loflied op de schepselen', kunnen we daarom zeggen dat 'Zonnelied' een gepaste titel is.

Paus Franciscus meent dat Franciscus' loflied duidelijk maakt dat de schepselen om zorg vragen. Zij getuigen van Gods grootheid. Respect voor deze getuigenis betekent respect voor God. Het is een godswonder dat alles er zomaar is en ons draagt en voedt en beschut en ook nog onze zingtuigen streelt.

Beschadigd wonder

Het is een kwetsbaar wonder en vraagt om behoedzaamheid. Bij het wonder van alles wat bestaat, hoort dat het ons de mogelijkheid geeft anderen op wonderen te trakteren. Niet iedereen is een dichter, en elke dichter zal zeggen dat zijn gedicht maar schraal afsteekt tegen hetgeen het in taal probeert te vangen. Niet iedereen is een schilder, en iedere schilder zal zeggen dat zijn schilderij het niet haalt bij de abundantie aan kleuren van een willekeurige zonsopgang. We krijgen onwaarschijnlijke geschenken in handen die wij aan volgende generaties cadeau kunnen doen. Maar in plaats daarvan beschadigen, vernietigen en vergiftigen we ze en geven we ze in aangetaste staat door aan onze kinderen. Daarbij blijven we hen en onszelf wijsmaken dat wij ze het beste gunnen.

Maar de zon blijft schijnen en laat de hemel oplichten om van Gods majesteit

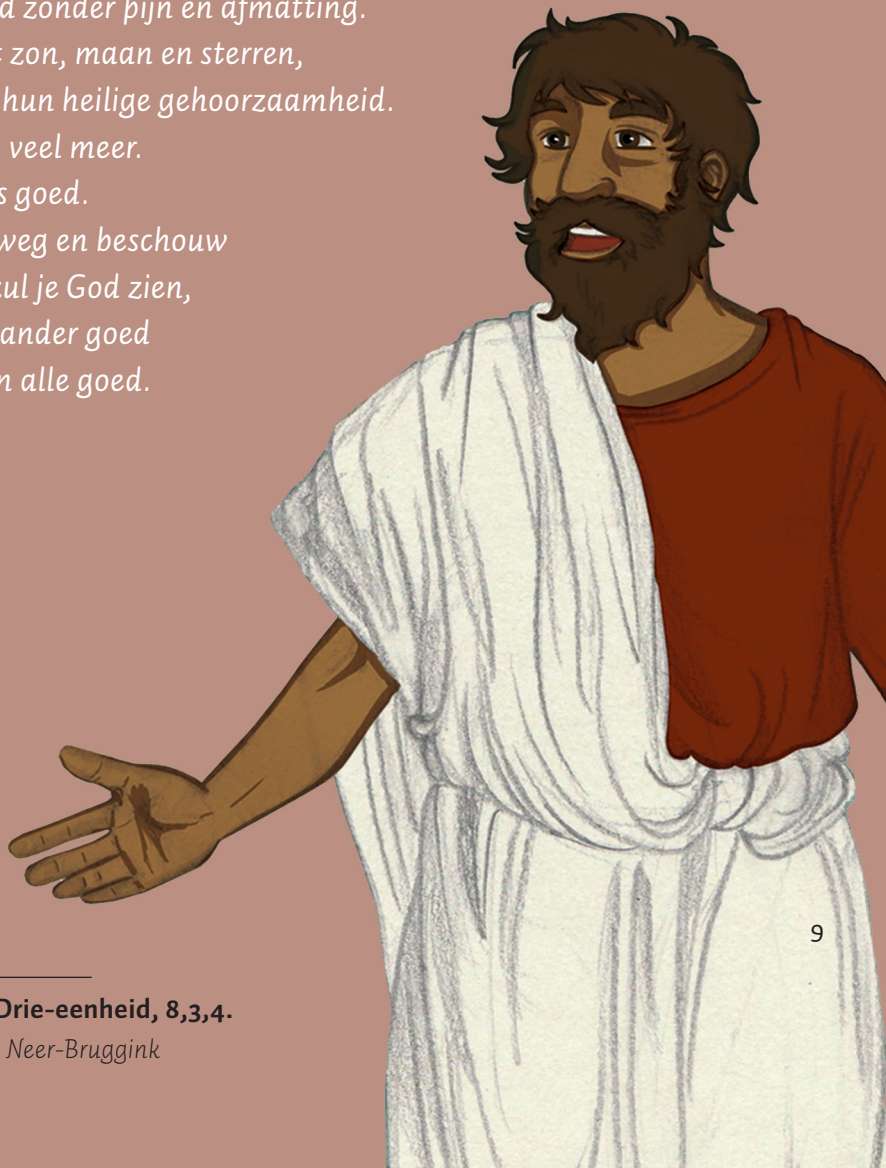
Het wonder van alles wat bestaat, vraagt om behoedzaamheid

te verhalen. 'De dag zegt het voort aan de dag die komt' (vers 3) dat alles groots en indrukwekkend is geschapen, ook als het inmiddels beschadigd is. Zo verschijnt dan Gods wet: Gij zult in het geschapene Gods goedheid eren. Degene die Psalm 19 in de mond neemt, vraagt God al zijn of haar fouten te mogen kennen en te worden vrijgesproken van al zijn verborgen zonden. Dat wil zeggen: ermee te kunnen breken. Gods gebod te gehoorzamen dat opklinkt in de stilte van de gebroken, niet zelden beschadigde schoonheid die ons omringt, dat is wat de zon ons volgens Psalm 19 als Gods wet aanzegt.

*Erik Borgman is lekendominicaan en
hoogleraar theologie. Hij is sinds 1999
vaste medewerker van Stad Gods.*

Augustinus

Je houdt natuurlijk alleen van het goede.
Goed is de aarde met haar hoge bergen
en de vlakten van haar velden.
Goed zijn de levende lichamen van de dieren,
goed de gezonde lucht, goed het smakelijke
en gezonde voedsel.
Goed de gezondheid zonder pijn en afmatting.
Goed de hemel met zon, maan en sterren,
goed de engelen in hun heilige gehoorzaamheid.
En zo nog oneindig veel meer.
Dit is goed en dat is goed.
Laat 'dit' en 'dat' weg en beschouw
het goede zelf. Zo zul je God zien,
niet goed door een ander goed
maar het goede van alle goed.

Onderweg

Briefwisseling tussen
Helene en Mariella

Hoi Helene,

Zegt dit lied jou iets; 'Let the sun shine'? Het kwam spontaan bij me op toen ik zag dat het thema van deze Stad Gods 'Broeder zon' is. Ik dacht aan het lied als smeekbede, vanwege het diepe verlangen om iets te vertolken van licht voor deze wereld waar zoveel duisternis heerst.

Sytze de Vries beschrijft in een van zijn boeken een ontmoeting in de trein. Liever gezegd, hij hoort een gesprek tussen een jongetje en zijn moeder. Een jongen van 6 met veel vragen. Zij wist op alle vragen wel een aannemelijk antwoord. Totdat de vraag kwam: 'Mama, waarom is de zon gratis?' Ja, toen bleef het wat stil. 'Dat is gewoon zo!' Het was een goeie vraag. Aan de reactie van de jongen te merken, bleek het antwoord wat onbevredigend. Op dat moment kwam Sytze de Vries voor de titel van zijn nieuwe boek: 'Waarom de zon gratis is'. Het zette ook mij aan het denken; vind ik het wel zo gewoon, dat het iedere dag weer licht is. Ontvang ik het als een cadeautje? Gratis! En dat voor zoveel moois wat de aarde ons te bieden heeft!

Ik beken; als ik ergens duur voor moet betalen ben ik er wel extra zuinig op!

Ik hoef geen bouwlamp te zijn. Als waxinelichtje kan ik al een verschil maken in het leven van één persoon

Maar hoe zit dat als ik iets gratis krijg? Heeft dit dezelfde waarde voor mij? Wat is die mooie aarde mij waard? Wat wil ik met dit cadeau, dit licht? Jezus heeft zichzelf genoemd 'licht van de wereld' en 'wie mij volgt loopt nooit meer in duisternis'. Ik weet dat er geen grootse dingen van mij worden gevraagd. Ik hoeft niet meteen een bouwlamp te zijn en de hele stad te verlichten, maar als waxinelichtje kan ik al een verschil maken in het leven van één persoon. Toch? 'Hey, open up your heart! Let the sun shine. Come on!' Denk je dat jij en ik het verschil kunnen maken?

Mariella

Mariella Oberndorff is algemeen overste van de zusters Augustinessen van Sint Monica. Ze woont in klooster Casella.

Ha Mariella,

Ik heb zo'n enorme hekel aan de winter! 's Morgens moet ik naar mijn werk in het donker, ik zit de hele dag binnen in kunstlicht en 's avonds ga ik weer naar huis in het donker. Vier lange maanden duurt het. Elk jaar tel ik de weken af. Eerst de weken tot kerst, waarin het elke week iets donkerder wordt. Rond kerst staat dat even stil. We vieren dan de komst van het licht en daarna wordt de wereld stukje bij beetje iets lichter. Maar dat gaat tergend langzaam.

Dit jaar lijkt het alsof ik er nog meer last van heb dan anders. Ik zie nergens meer een lichtpuntje. De wereld is gehuld in duisternis. Er zijn zoveel gruwelijke oorlogen gaande. Overal zijn mensen op de vlucht voor vervolging en geweld. De klimaatverandering lijkt niet tegen te houden. Zelfs het liedje dat je noemt, let the sunshine in, vrolijkt me niet meer op. Het is een lied van hoop, maar het weet niet meer door te dringen tot mijn hart.

Je waxinelichtje doet me denken aan een verhaal over een man die tijdens de Vietnamoorlog elke avond met een kaars voor het Witte Huis ging staan. Op een dag vroeg een journalist hem wat hij daar deed. Hij dacht toch zeker niet dat hij met

Met kerst vieren we de komst van het licht en daarna wordt de wereld stukje bij beetje iets lichter

zijn actie iets zou kunnen veranderen? Daarop antwoordde de man dat hij daar stond omdat hij zelf niet veranderd wilde worden door de gekmakende ellende in de wereld. Dat hij niet toestond dat alle rottigheid zijn menselijkheid zou aantasten. Dat hij daarom elke avond weer zijn kaarsje aanstak en opkwam voor de waarheid. Wat ik daar inspirerend aan vind is dat hij volhield in een onmogelijke situatie en ondanks alle duister toch zijn kaarsje elke dag weer, tegen de klippen op, aanstak. Ik ga daar een voorbeeld aan nemen en elke dag een kaarsje aansteken. Een kaarsje dat mij aan de zon herinnert en helpt een beetje licht te verspreiden. Hopelijk maakt dat het verschil!

Liefs, Helene

*Helene Timmers is als geassocieerd lid met Casella verbonden.
Ze woont met haar partner in Utrecht.*

Een brief aan broeder zon

Gastschrijver: Thea de Ruijter

Broeder zon, deze brief schrijf ik jou om te groeien in verbondenheid. Ik wil jou meer en meer leren zien als medeschepsel en tot me laten doordringen dat wij broer en zus zijn.

Geliefde broeder zon,

jouw licht schijnt vanuit de hemel zo ons leven binnen en vertelt ons over de glorie van de schepper, over de liefde van de God die alles maakte. Je leert mij zo meer dan ik soms weten wil. En dat zonder woorden, 'het is als een spraak zonder klank' (Ps. 19:4). Het is in die stilte, dat ik jouw wijsheid ontvangen kan. Pas als ik zelf ook stil geworden ben, leer ik over de groeikracht en de schroeikracht die jij in je draagt.

Geliefde broeder zon,

Wat houd ik ervan, als jij met je warmte op mijn huid schijnt. Als jij met je eerste zonnestralen de lente wakker roept. Wat leeft iedereen op wanneer jij het grijs van de winter doorbreekt en de vroegste lentebloemen verleidt om hun hoofd boven de aarde uit te steken. De schoonheid van jouw licht is ongeëvenaard. Wanneer je 's avonds je loop voltooit en ons koestert in je oranje gloed, roep jij in ons de liefde weer wakker.

Zo zorgzaam als jij bent, ook voor ons.

Een zorg waar wij frequent en zo gemakkelijk aan voorbijgaan. Voor de groeikracht die jij geeft, danken wij jou veel te weinig, lieve broer. Iedere dag, zonder uitzondering, kom jij weer op

Iedere dag, kom jij weer op. Zo fluister jij ons moed in en wijs je ons op een gezamenlijke bestemming

en voltooi je jouw loop (vs. 7) en op die manier breng jij ons zoveel goeds. De schrijver van psalm 19 noemt jou een held en vergelijkt jou met een jonge bruidegom (vs. 6). Met jou valt niet te spotten, want 'niets blijft voor jouw gloed verborgen' (vs. 7). Dan denk ik aan de zinderende hitte van de zomer, zoals jij dan je verzengende kracht hoog in de bergen botviert op rotsen en het zand in de woestijn gloeiend heet maakt. Niet om aan te raken, zo gloeiend heet.

Schuilen willen we dan, wég van jouw kracht, de schaduw in, de zonnebril op. Teveel van het goede, voor ons althans. Wij zijn kwetsbaar, lieve broer, en eerlijk gezegd is dat in het volle licht staan voor ons ook niet zo gemakkelijk.

Maar met jouw scherpe blik, had jij dat alles allang gezien!

Jouw groei- en schroeikracht zijn natuurlijk van alle tijden. Maar een onvriendschappelijke omgang met de aarde laat op sommige plekken die schroeikracht structureel de overhand nemen op de levenskracht die jij wilt brengen. Mensen en dieren lijden eraan, en de planten kunnen niet meer groeien. Niet jouw schuld, beste broer. Helaas zijn wij het, die een bezwaard geweten hebben.

Heb jij er ook verdriet van, vraag ik mij af. Ik wel, en ik schaam me ook. Soms zozeer dat ik me zou willen verstoppen. Dat ik verborgen zou willen houden dat wij dit hebben gedaan. Maar voor jouw gloed blijft niets verborgen, en zo komt onze schuld dan toch aan het licht.

Iedere dag, zonder uitzondering, kom jij weer op. Iedere dag: zonsopkomst, een nieuwe dag. Zo fluister jij ons moed in en wijs je ons op een gezamenlijke bestemming.

‘Wees toegewijd, mensenkind, aan de nieuwe dag! Wees wakker, en sta op! Want we staan op de rand van een nieuwe tijd. Iedere morgen geef ik met mijn stralen het donker van de nacht een nieuw accent.

Zo gun ik haar de ruimte om plaats te maken voor het licht. Precies zo doet onze ultieme broeder Jezus dat met jullie nacht en met het donker van deze tijd.

Vertrouw op hem en laat hem aan het licht brengen wat nodig is. Hij geeft je de ruimte en wijst je de weg naar de nieuwe dag.’

Ik dank je voor jouw licht en jouw wijsheid, broeder zon.

Thea de Ruijter is moeder van twee dochters, werkt als predikant in de protestantse gemeente Dronten en zet zich binnen de beweging Christian Climate Action in voor klimaatrechtvaardigheid.

Tussen preekstoel en barricaden

‘Wat is uw enige troost in leven en in sterven?’

De voorganger van vanmorgen haalt deze voor veel (oudere) protestantse kerkgangers nog bekende woorden aan. Ik zie om me heen blikken van herkenning maar ook blikken die eraan herinneren dat de Heidelbergse Catechismus er vroeger bij veel protestantse kinderen in werd gestampt en dat ze niet per se met warme gevoelens op die teksten terugkijken. Veel van mijn gemeenteleden hebben een hele geloofsweg afgelegd in de loop van hun leven.

Ik ben niet met deze catechismus opgegroeid, al heb ik de tekst tijdens mijn studie wel moeten lezen. Het deed me niet zoveel, maar net als de gastvoorganger werd ik wél geraakt door de openingswoorden. Wat is uw enige troost? Het antwoord luidt, vrij vertaald: ‘Dat ik in leven en in sterven niet mijzelf toebehoor, maar Jezus Christus.’ Die catechismus lijkt achterhaald. Dat God alles van tevoren bedacht heeft wat ons overkomt, dat God ook verantwoordelijk is voor alle narigheid die ons overkomt... Ik kan het niet meezeggen. Ik weet ook maar al te goed hoe verantwoordelijk wij mensen zijn voor veel van het kwaad in de wereld, zelfs kwaad dat vroeger als ‘natuurrampen’ werd toegeschreven. Hoe natuurlijk zijn natuurrampen nog in een tijd van door de mens veroorzaakte verhitte van de atmosfeer en de oceanen? Dat God alles wel in de hand heeft, zoals sommige christenen zeggen als het over klimaatverandering gaat, ook dat kan ik niet meezeggen.

Maar dat alle schepselen aan God toebehoren, dat we niet ‘van onszelf’ zijn maar van Christus, daar dank en bid ik voor deze zondagmorgen. Vanmiddag ga ik naar Amsterdam om mee te doen aan de Klimaatmars. Juist op dit soort dagen houd ik me vast aan dit soort ‘klassiek’ klinkende geloofsideeën. Dat geeft mij troost.

Lieke Weima is predikant in de protestantse gemeente Scharnegoutum-Loënga. Ze is actief in de klimaatbeweging, o.a. bij Christian Climate Action en FossielvrijNL. Daarnaast zit ze in de redactie van Stad Gods.

Wat speelt er in de Spil

Marianne Groen is coördinator van De Spil, een oecumenische gemeenschap die al 30 jaar retraites 'tussen herberg en klooster' faciliteert. In 2023 begon De Spil een retraitecentrum in Hilversum op de plek wat voorheen Casella was. In deze jaargang volgen we hun ontwikkelingen.

Casella gaat naar Utrecht

Maar...de vlam van Casella blijft branden op de Monnikenberg

Op 30 september was de overdracht door de zusters van Casella aan De Spil. De zusters hadden een mooie betekenisvolle viering voorbereid waarin zij samen met ons terugkeken en ook vooruit. Met prachtige symboliek rond de kaars en het Taizé-lampje. Het kruis werd afgesloten aan de bron met het teken van opborrelend water dat leven geeft. Aan het einde van deze bijzondere viering was er een kaarsmoment waarin door Marianne en Maarten de volgende woorden werden gesproken:

Marianne:

Lieve Marie Madeleine, Maria en Mariella, Vandaag vertrekken jullie van de Monnikenberg en gaat Casella mee naar Utrecht. Wat zijn we dankbaar voor jullie keuze, dappere stappen en de voortvarendheid in jullie handelen. Tien jaar lang was Casella de plek waar jullie visie en missie voor jonge mensen is verwezenlijkt. Een tijdperk wordt afgesloten.

Casella gaat dus naar Utrecht, maar... een stukje Casella blijft hier. Het licht is

aangestoken en niet door weer of wind te doven. Jullie vuur voor jonge mensen blijft achter in De Spil. Het zet ons in vlam om jullie liefde voor jonge mensen voort te zetten. Het lichtje krijgt een plek in de kapel waar we jullie zullen blijven gedenken in onze gebeden. Casella gaat naar Utrecht, maar de vlam van Casella blijft branden op de Monnikenberg.

Maarten:

Lieve Marie Madeleine, Maria en Mariella, Vandaag dragen jullie de sleutel over aan De Spil die over 3 weken naar de Monnikenberg komt. Ons lichtje zal hier dan gaan branden. Wij geven vandaag ons licht met jullie mee naar Utrecht. Zo blijven wij door het Licht verbonden, wetende dat in Utrecht jullie gebeden worden voortgezet voor dit prachtige retraitewerk wat wij hier verder mogen dragen. Wij zijn jullie en Gods Geest diep dankbaar voor de wijze waarop dit hele proces is verlopen en jullie ons een blijvende plek gunnen op deze prachtige locatie. Daar zijn geen woorden voor. De Spil komt naar de Monnikenberg en de vlam van De Spil gaat met jullie mee naar Utrecht.

Marianne Groen, Coördinator De Spil
www.retraitecentrum.nl

In gesprek met Rozemarijn van 't Einde

Suraya Somers

Foto: Roelant Meijer

Aan de hand van citaten van Augustinus gaat Stad Gods het gesprek aan met mensen uit de kring rondom de zusters en daarbuiten. We vragen daarbij om een reactie op de citaten. Het resultaat is meer een gesprek dan een interview, een gesprek dat zelfs een persoonlijke belijdenis mag worden. In dit nummer gaan we in gesprek met Rozemarijn van 't Einde.

‘Ik zou mezelf omschrijven als scheppingsactivist. In mijn werkzaamheden zet ik mij in voor rechtvaardigheid, klimaat en biodiversiteit. Het raakt mij en zet mij in beweging. Ik ben medewoordvoerder van Extinction Rebellion. Ik demonstreer door op vreedzame manier actie te voeren op het randje van de wet. Daarmee vraag ik aandacht voor de enorme omvang van de catastrofe die zich aan het ontfouten is. Daarnaast ben ik auteur van het boek ‘Rebelleren voor het leven’, waarin ik mijn eigen ervaringen over actievoeren deel. Zelf merkte ik dat ik pas de volle omvang van de scheppingsdreiging bevatte toen ik in actie kwam. Als je er bewust mee aan de slag gaat, dan krijg je handelingsperspectief. Ik hoop daarom dat het boek ook anderen tot handelen aanzet.’

Citaat 1: Waarheid komt niet tot ons uit de duisternis, maar uit de zon.

‘Als je de waarheid ziet als ‘het licht’, dan zie je het veel beter als je in de duisternis bent. In het donker zie je een lichtbron, het verlicht je handelen en zicht en geeft richting. We zijn geneigd om in het licht te blijven, terwijl juist het contrast noodzakelijk is. Licht in zichzelf zegt niets als er geen duisternis bestaat. Soms raken wij verblind door het licht, doordat we ons niet bewust zijn van onze privileges. Ik denk dat het daarom nodig kan zijn om als mens de duisternis op te zoeken. Als ik bijvoorbeeld in gebieden van het bedrijf Shell kom, is dat een bevreemdend maanlandschap, vol met industriële geluiden waar je direct last krijgt van je holtes. Het is hoe het niet hoort te zijn en daardoor komt het besef van wat het koninkrijk van God is. Ik denk dat God in deze gebieden huult. God roept ons om in de duisternis zelf een licht te zijn en ons over deze duisternis te verspreiden.’

Citaat 2: Ook als het donker is kan ik in mijn geheugen kleuren oproepen. Ik kan zon zeggen zonder haar te zien, groot is het vermogen van het geheugen.

Licht in zichzelf zegt niets als er geen duisternis bestaat

‘Er zijn drie gedachten die tot mij komen. Ik moest denken aan het visioen dat wij krijgen van God. Het ligt niet letterlijk in ons geheugen, maar het is een herinnering aan Zijn belofte, die je leidt in de duisternis. Dit kan dan ook de werkelijkheid kleuren. Het geeft je richting, roept je om daar naartoe te bewegen. Het kan een bewust en onbewust proces zijn. Door als mens op te groeien met God, ankert dat visioen zich in je, een visioen dat gedurende je geloofsleven wordt opgeroepen.

Een andere gedachte is dat het verraderlijk kan werken. Mijn fantasie heeft mij ook mezelf doen beschadigen. Een voorbeeld daarvan is dat ik meer deed dan ik aankon, omdat ik in mijn geheugen tot meer in staat was. Uiteindelijk gaat het erom dat je niet moet hunkeren naar de toekomst en niet naar het verleden, maar de vraag stelt of het verleden je helpt of dat de herinneringen je in de weg staan.

Tot slot denk ik aan het feit dat mensen maar een kort geheugen hebben als het gaat om herkennen van wat normaal is. Als je bijvoorbeeld naar het klimaat kijkt, zijn mensen al gewend aan de huidige opwarming van de aarde. Hierin

zou je kunnen stellen dat het juist onze taak is om ons te herinneren. Als kind kon ik een iglo bouwen, want er was zoveel sneeuw! Het zijn belangrijke herinneringen. Ze tonen aan dat er betere versies mogelijk zijn van de wereld waarin we leven. Daar kun je je hopeloos over voelen of je kunt denken; ik ben niet machteloos!’

Citaat 3: U was bij mij en ik niet bij u, gestraald hebt u en geschitterd en mijn blindheid verjaagd.

‘Dit is mijn hoop voor de wereld, dat wij zien hoe vreselijk ver wij bij God vandaan zijn. Het gaat erom dat wij een rol spelen in de leefbaarheid van de aarde. Dat we in het reine komen met de verwoesting die wij onszelf hebben aangedaan. In de christelijke wereld zijn we geneigd het op andere thema’s te gooien. Het gaat dan bijvoorbeeld alleen over je individuele aandeel en dat is ironisch want als we allemaal als individu ons best zouden doen, heeft dat maar effect op 40% van de uitstoot. Als je over 20 jaar terugkijkt is het niet de vraag of jij veganistisch bent geworden, maar of je hebt geprobeerd om het systeem te veranderen. Ben je in opstand gekomen tegen de grootschalige verwoesting

van de overheid en bedrijven? En die boodschap kan eng en ingewikkeld zijn, maar liefde behelst ook boosheid. In de bijbel vinden we ook mensen die boos zijn om rechtvaardigheid. Misschien zoeken we soms ook naar een aflaat. Wij willen geloven dat we het goed doen, maar we moeten ons beseffen dat je het niet goed kunt doen. Daar is het hele systeem niet op ingericht. De vraag is niet: 'Wie heeft zijn leven zonder uitstoot geleefd?', maar 'Wie heeft zich ingezet voor systeemverandering en voor klimaatrechtvaardigheid?'

Mensen kunnen moeilijk bevatten wat de ernst is en daarom zal men zich bewust moeten openstellen voor de extreme realiteit. In veel gevallen wordt het namelijk mild gepresenteerd in de media. Daarom moeten wij weg van het gemak, tegen de stroom in. Veel mensen doen dat niet, want je moet door een hoop weerstand heen. Opmerkelijk is dat je bij klimaatactivisten ziet dat die overgang juist bevrijdend is. Met actief handelen komt het besef dat je invloed kunt hebben. Als mens moet je dus accepteren dat je kwetsbaar bent. Je hebt niet alles in de hand. Maar het is gevaarlijk als mensen zich enkel veilig willen voelen en hun vertrouwen

Als je over 20 jaar terugkijkt is het niet de vraag of jij veganistisch bent geworden, maar of je hebt geprobeerd om het systeem te veranderen

en hoop in de overheid leggen. Voor mensen die zelf ziek zijn, is dat comfort al weg. In kwetsbaarheid kom je erachter dat je niet altijd voldoende geholpen wordt door dokters of door de overheid. Ik heb het gevoel dat mensen met soortgelijke ervaringen dit sneller kunnen bevatten. Zij hebben niet meer de illusie dat de overheid de ernst begrijpt.'

Daarom is het belangrijk iets te doen: begin ergens, zet een stap waar je ongemak voelt, de moed komt met het zetten van de volgende stap. Het kan zo groot zijn als naar een demonstratie gaan of je aansluiten bij een organisatie, maar ook zo klein als een gesprek voeren met mensen om je heen. Wees een duurzame olievlek!

Bidden met je ogen open

Rachelle van Andel

Kijk maar. Wat zie je?

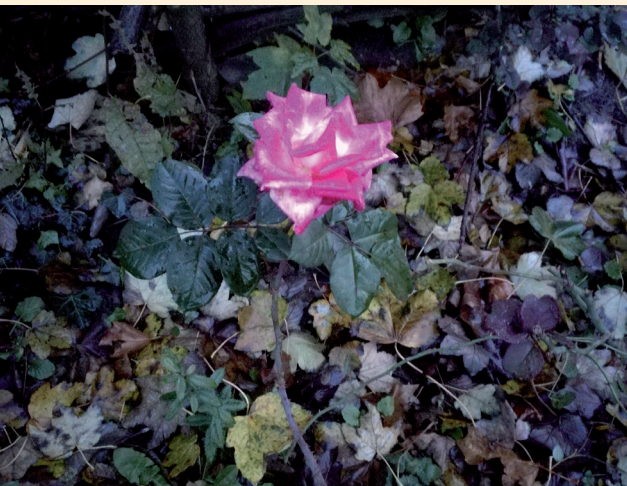
Een wijze tuinvrouw vertelde mij ooit dat de beste tuinmannen en tuinvrouwen de aarde de tijd geven om te rusten zodat de natuur zijn werk kan doen. Dat komt goed uit, want ik kan ontzettend genieten van de natuur, maar groene vingers heb ik niet echt. Ik ben een dromer en als ik in de tuin werk gaat de tijd langzaam voorbij. Ik verwonder mij om de specht. De egel die zachtjes ritselt brengt reuring in de nacht. Maar bovenal brengt mijn wilde tuin rust in de stormen van onze tijd.

Met deze tomatenplant dacht ik dat het niks meer ging worden. Toen ik stopte met water geven en ik de natuur zijn werk liet doen begon hij tot mijn verbazing te groeien. En zie.... en toch!

Rachelle van Andel is predikant van Vrijburg Amsterdam. Voorheen werkte ze als studentenpastor in Eindhoven en Maastricht. Ze liep stage in klooster Casella.

Ondersteun Villa Vrede

door Jaap Meeuwssen

Heel af en toe slaag ik er in om een bezoeker van Villa Vrede bij de psychiater te krijgen. Dat is uitzonderlijk, want psychiaters zijn beperkt beschikbaar in Nederland, ook voor Nederlanders. De wachtlijsten zijn lang. Alle vluchtelingen hebben één of andere vorm van psychiatrische problematiek. Weggaan van huis en haard en vervolgens buitengesloten zijn in Nederland is enorm psychisch belastend.

De bezoeker zei: 'Ik ben niemand, ik leef van niets en heb niets om voor te leven.' Het trof mij diep en

de psychiater ook. 'Hoe denk je dat ik je kan helpen?' Tja, er zijn geen medicijnen of therapie tegen de situatie waar hij in zit. Zijn problemen worden veroorzaakt door illegaliteit, geweld, armoede, uitsluiting en eenzaamheid. Iedereen in zijn positie zou gek worden.

Dat is geen psychiatrie, maar een normale reactie op onmenselijke omstandigheden. Het medicijn is een verblijfsvergunning, een huis. Het medicijn is rechten hebben.

Villa Vrede is een inloop- en activiteitscentrum in Utrecht voor mensen zonder verblijfspapieren, z.g. illegalen. In Nederland zijn duizenden mensen zonder papieren, die veelal een marginaal bestaan hebben. Villa Vrede is een veilige plek, waar ze zichzelf mogen zijn en een zinvolle dagbesteding krijgen. Wij geven Nederlandse les, cursussen en activiteiten. Per jaar ontvangen we zo'n 100 nieuwe bezoekers, uit 24 verschillende landen. Villa Vrede is vijf dagen in de week open.

Gevonden voorwerp

Marie Hansen-Couturier

Vlucht naar Egypte

Het gevonden voorwerp van deze keer is het beeld 'Vlucht naar Egypte' van de hand van zr. Marie José van der Lee. Zr. Anne Nij Bijvank vertelt: 'Bij het beeld moet ik altijd denken aan al die mensen die ook nu in deze tijd op de vlucht zijn. Hun pogingen om het geweld te ontvluchten, om te overleven, het moeizame van het steeds weer verder gaan, het onderweg zijn. Het leven is nooit af, we weten niet wat ons morgen te wachten staat. We zijn altijd op weg naar veiligheid, vrede, bescherming.'

Op de koffie met Piet van Beek

Tekst en foto: Anja den Bok

In zijn hand een mooie roestvrijstalen spade van zijn overleden vader. Zo ontmoet ik Piet de tuinman bij de zusters in de Waterstraat. Deze spade herinnert hem aan zijn eigen oorsprong op de boerderij. De tuin leert hem belangrijke levenslessen. 'Als je een zaadje in de grond stopt kan het twee kanten op. Het zaadje kan verrotten en niks voortbrengen, of ontkiemt zodat er een plant uitkomt.' Als boer en afgestudeerd theoloog kent hij de woorden van Christus: 'de graankorrel moet eerst sterven om nieuw leven voort te brengen.' Piet komt graag bij de zusters, niet alleen voor de kerkdienst, maar ook om samen gezellig een kop koffie te drinken. Alle bollen en planten die de zusters ontvangen, plant Piet in hun kleine tuintje van het klooster, midden in de stad Utrecht. 'Daar geniet iedereen van. Sommige zusters kennen zelfs alle bloemen bij naam.' Al zijn hele leven is de tuin niet alleen een plek van rust, maar ook de plaats waar hij mooie en verdrietige momenten kan herinneren. 'De tuin helpt mij weer vooruit, want alles dat sterft brengt op een dag weer nieuw leven.'

